

28.08.2024

Dnro 1264/03.04.04.04.10/2023

Asia

Kunnallisvalitus

Valittaja

[REDACTED]

Päätös, josta valitetaan

Korpelan Voima kuntayhtymän yhtymävaltuusto 6.10.2023 § 38

Yhtymävaltuusto on todennut toimitusjohtaja [REDACTED] menettäneen hallituksen ja valtuuston luottamuksen sillä perusteella, että hän on laiminlyönyt tehtäviään ja syylistynyt sopimattomaan käytökseen, sekä irtisanonut [REDACTED] virkasuhteen päättyväksi heti kuntalain 43 §:n ja johtajasopimuksen nojalla ilman erokorvausta. Päätös on pantu täytäntöön heti ja [REDACTED] on vapautettu tehtäviensä hoidosta. [REDACTED] ei ole ollut mahdollista siirtää toisiin tehtäviin. Tilapäisen valiokunnan loppuraportti on saatettu aluehallintoviraston tiedoksi.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Päätös on kumottava ja päätöksen täytäntöönpano on keskeytettävä. Hallinto-oikeuden tulee järjestää asiassa suullinen käsittely.

Korpelan Voima on velvoitettava korvaamaan [REDACTED] oikeudenkäyntikulut.

Lisäksi kuntayhtymä tulee velvoittaa antamaan työilmapiiritutkimus vuodelta 2019, kuntayhtymähallituksen tytäryhtiön pöytäkirjat koskien määräaikaisten sopimusten hinnoittelua sekä asiakasluettelot.

Perustelut

Hallituksen olisi tullut hyvän hallintotavan ja sopimusoikeuden mukaisesti kuulla [REDACTED] ennen irtisanomisprosessin käynnistämistä, koska kyseessä on johtajasopimuksen mukainen menettely. Kuulemisen laiminlyönnille ei ole perusteita.

Hallitus on kutsuttu koolle ilman, että [REDACTED] on lähetetty kutsu. Hallintosäännön mukaan toimitusjohtajalle on toimitettava kokouskutsu. Yhtymävaltuuston kokouskutsu on julkaistu julkisessa tietoverkossa ennen kuin se on toimitettu asianosaiselle tiedoksi, mikä on hyvän hallintotavan vastaista.

Yhtymähallituksen puheenjohtaja Piia Rautiola on intressijääviyden perusteella ollut esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn ja hänen olisi tullut asian käsittelyssä jäävätä itsensä. Puheenjohtaja on painostanut kuntayhtymän tytäryhtiön Korpelan Energian hallitusta alentamaan sellaisten määräaikaisten sähkösopimusten hintaa, millaiset hänen omat sopimuksensa ovat. [REDACTED] on joutunut puuttumaan tilanteeseen ilmaisemalla huolensa asiasta tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajalle.

Puheenjohtajan toiminta on ollut epäasiallista [REDACTED] kohtaan, ja hän on laiminlyönyt velvollisuuksiaan [REDACTED] kohtaan. Esimerkiksi minkäänlaista ohjaamis- tai kehityskeskustelua [REDACTED] kanssa ei ole käyty. Puheenjohtaja on toiminut vastoin yleistä moraalia ja virkamieslakia, minkä peittelemien on vaatinut tämän prosessin käynnistämisen. Näin ollen hän on edesauttanut syntyneitä epäluottamustilannetta. Puheenjohtajalle on eduksi, että [REDACTED] toiminta todetaan puutteelliseksi, koska sitten hänen toimintaansa puheenjohtajana ei tarvitse arvioida. Puheenjohtajan toimimisesta esihenkilönä ja siinä esiintyneissä puutteista on tehty tutkintapyyntö poliisille.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat todenneet itsensä esteellisiksi yhtymähallituksen 13.6.2023 § 82 oikaisuvaatimuksen käsittelyssä. Esteellisinä henkilöinä heidän olisi pitänyt jäävätä itsensä asian kaikista käsittelyvaiheista. Hallituksen lausuntoa annettaessa puheenjohtaja on ollut läsnä ja jopa esitellyt asiaa, samoin kuin kaikissa muissa asian valmistelua koskevissa asioissa.

Varapuheenjohtajan osalta tilanne on enemmän harkintaan perustuva, mutta koska hän on oman harkintansa mukaan jäävännyt itsensä [REDACTED] oikaisuvaatimuksen käsittelystä, olisi hänen pitänyt pidättäytyä koko asian käsittelystä. Sama koskee hallituksen jäsentä Eija Pakkalaa.

Tilapäisen valiokunnan perustamisesta tehdyn oikaisuvaatimuksen käsittely on toimitettu [REDACTED] tiedoksi vasta yhtymävaltuuston päätöksen jälkeen. [REDACTED] ei ole ollut mahdollisuutta viedä asiaa eteenpäin ennen tiedoksisaantia.

Tilapäinen valiokunta ei ole kuullut [REDACTED] riittävästi eikä asiallisesti. Tilapäinen valiokunta on kutsunut [REDACTED] kokoukseensa kuultavaksi prosessin lopussa. [REDACTED] ei ole toimitettu etukäteen materiaalia, johon tilapäinen valiokunta on vedonnut. Näin ollen kuulemistilaisuudessa [REDACTED] on evätty mahdollisuus tulla kuulluksi. Kutsun mukana on ollut luettelo asioista, joita tilapäinen valiokunta oli käsitellyt. Kuulemistilaisuudessa on kuitenkin tuotu uusia asioita, joista [REDACTED] haluttiin kuulla.

Kuuleminen on keskeytetty, vaikka [REDACTED] oli kertonut mitä asioita hän halusi tuoda kuulemistilaisuudessa esiin. [REDACTED] ei varattu mahdollisuutta kertoa omaa näkemystään asioiden kulusta. Lisäksi [REDACTED] on toimitettu kokouksen jälkeen lisäkysymyksiä, joihin annettu vastaamisaika ei täytä hyvää hallintotapaa, eikä mahdollistanut riittävää perehtymistä asiaan. [REDACTED] ei ole annettu mahdollisuutta tarkastaa kuulemistilaisuudesta laadittua muistiota. Valtuusto on joutunut päättämään asiasta virheellisen valmistelun pohjalta. Tilapäinen valiokunta ei myöskään ole kuullut [REDACTED] hallituksen lausunnosta, mikä olisi ollut tarpeellista.

Tilapäinen valiokunta on jättänyt kuulematta [REDACTED] esittämiä henkilöitä. Tilapäisen valiokunnan lausunto on ollut yksipuolinen ja yhtymävaltuuston valmistelu tältä osin puutteellinen. Henkilöitä kuulemalla olisi selvinnyt, että tilapäiselle valiokunnalle esitetyt väitteet eivät olleet paikkaansa pitäviä. Esimerkiksi Sievin lämpölaitoksen kaupan valmistelusta on myöhemmin hallinto-oikeudessa todettu, että [REDACTED] esittelemä etenemistapa olisi ollut oikea ja hallituksen vaatima korjaus on ollut väärä. Huolellisella valmistelulla tällaiset asiat olisi olleet helposti havaittavissa. Tilapäinen valiokunta on kuullut esteellisiä henkilöitä, jotka eivät ole ilmaisseet olevansa esteellisiä.

Se, että tilapäisen valiokunta on jättänyt [REDACTED] toimittaman vastineen huomioimatta osoittaa, että tilapäisen valiokunnan valmistelu on ollut puutteellista ja yksipuolista. Kuntalain 46 §:n mukaista omistajaohjauksen kokousta ei ole pidetty ennen asian käsittelyä. Tällainen omistajaohjaus on ollut kuntayhtymässä tapana ja sitä on omistajien taholta pidetty tarpeellisena.

Perusteluina luottamuksen menettämiselle on lista niistä asioista, joita tilapäinen valiokunta on omassa käsittelyssään pitänyt merkittävinä. Listasta selviää, että mikään esitetyistä asioista ei ole yksin eikä yhdessä sellaisia, että tilapäisen valiokunnan olisi tullut päätyä siihen lopputulokseen, että [REDACTED] tulee erottaa. Yhteenvetotaulukossa esitetyissä tilanteissa tai väitteissä ei ole ollut kyse sopimattomasta käytöksestä, tehtävien laiminlyönnistä tai muutenkaan moitittavista asioista. Yhtymävaltuusto ei ole ottanut huomioon sitä, että kaikki yhtymähallituksen esittämät ja tilapäisen valiokunnan käsittelemät aineistot olivat kiistanalaisia.

Yhtymähallitus tai sen puheenjohtaja eivät ole huolehtineet velvollisuudestaan käydä kehityskeskustelua [REDACTED] kanssa. Yhtymähallitus ei ole ohjeistanut [REDACTED] minkään asian osalta, vaan kaikki ohjaavat toimenpiteet on jätetty tekemättä tai niitä on alettu tehdä vasta tilapäisen valiokunnan aloitettua työnsä. [REDACTED] ei ole saanut varoitusta tai kehotusta muuttaa toimintaansa, vaan asioita ja ilmenneitä epäkohtia on pidetty toimitusjohtajalta salassa. Kuntayhtymän johdossa oleva henkilöstöresurssi on ollut hyvin vaihtuvaa ja käytännössä vain toimitusjohtaja on ollut pysyvä henkilö. Kuntayhtymän johdosta on puuttunut hallinto- ja talousjohtaminen pitkän aikaa. Tässä tilanteessa hallituksen puheenjohtaja on työssä onnistumisen tukemisen sijaan vaatinut toimitusjohtajaa työskentelemään käytännöllisesti ilman loma- ja vapaapäiviä. Tämä on vaikeuttanut vahvasti tehtävässä onnistumista.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Korpela Voima kuntayhtymän yhtymähallitus on antanut lausunnon yhtymävaltuuston puolesta. Yhtymähallitus on vaatinut, että [REDACTED] velvoitetaan korvaamaan kuntayhtymän oikeudenkäyntikulut viivästyskorkoineen.

[REDACTED] on antanut vastineen, jossa hän on muun muassa esittänyt, että varatoimitusjohtaja Huovinen sekä yhtymähallituksen jäsenet Pahkala, Rautiola ja Suomala ovat esteellisinä olleet läsnä kun kuntayhtymän lausuntoa hallinto-oikeudelle on käsitelty.

Hallinto-oikeus on ilmoittanut [REDACTED], että asiassa ei tultane järjestämään suullista käsittelyä ja varannut hänelle tilaisuuden esittää kirjallista lisäselvitystä. [REDACTED] on toimittanut lisäselvityksiä

Yhtymähallitus on toimittanut asiassa lisäselvityksiä, jotka on lähetetty [REDACTED] tiedoksi.

[REDACTED] on ilmoittanut oikeudenkäyntikulujensa määräksi yhteensä 6 614,44 euroa. *Yhtymähallitus* on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa oikeudenkäyntikuluvaatimuksen johdosta.

Yhtymähallitus on ilmoittanut oikeudenkäyntikulujensa määräksi yhteensä 11 959,80 euroa sisältäen arvonalisäveron.

[REDACTED] on esittänyt, että yhtymähallituksen oikeudenkäyntikuluvaatimus on hylättävä tai sitä on ainakin kohtuullistettava. [REDACTED] on lisäksi esittänyt, että yhtymähallituksen käyttämä asianajaja on mahdollisesti ollut esteellinen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen tietojen esittämisvelvollisuudesta.
2. Hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen suullisen käsittelyn järjestämisestä.
3. Hallinto-oikeus hylkää valituksen sekä täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevan vaatimuksen.
4. Hallinto-oikeus hylkää [REDACTED] ja yhtymähallituksen vaatimukset oikeudenkäyntikulujensa korvaamisesta.

Perustelut

1. Vaatimus tietojen esittämisvelvollisuudesta

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 50 §:n mukaan hallintotuomioistuimella on oikeus pyynnöstä saada maksutta viranomaiselta salassapitosäännösten estämättä kaikki asian ratkaisemiseksi välttämättömät

tiedot ja asiakirjat. Tuomioistuim voi määrätä viranomaisen esittämään tarpeellisen selvityksen.

vaatimat tiedot tai asiakirjat eivät ole välttämättömiä asian ratkaisemiksesi. Vaatimus viranomaisen velvoittamiseksi toimittamaan pyydettyjä tietoja on siten hylättävä.

2. Suullisen käsittelyn järjestäminen

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 57 §:n 1 momentin mukaan hallintotuomioistuimen on järjestettävä suullinen käsittely, jos tuomioistuin pitää sitä tarpeellisena tai yksityinen asianosainen sitä vaatii. Saman pykälän 2 momentin mukaan tuomioistuin voi asianosaisen vaatimuksesta huolimatta jättää suullisen käsittelyn järjestämättä, jos muun muassa asian ratkaisemiseksi merkityksellisistä tosiseikoista on jo saatu riittävä selvitys, jonka perusteella asia voidaan ratkaista ilman, että tuomioistuimelle jää vartenotettavaa epäilystä tosiseikoista.

Hallinto-oikeus katsoo, että asian ratkaisemiseksi merkityksellisistä tosiseikoista on jo saatu riittävä selvitys eikä asiassa ole tarpeellista järjestää suullista käsittelyä.

3. Pääasia

Lausuntoa koskevat väitteet

Hallinto-oikeus on asian selvittämiseksi pyytänyt yhtymähallitukselta lausunnon. esittämät väitteet lausunnon antamiseen osallistuneiden yhtymähallituksen jäsenten tai lausunnon valmisteluun osallistuneen asianajajan esteellisyydestä eivät anna aihetta uuden lausunnon tai lisälausunnon hankkimiseen.

Yhtymähallituksen ja yhtymävaltuuston koolle kutsuminen

Kuntayhtymän hallintosäännön 49 §:n mukaan kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

väite siitä, että yhtymähallitus olisi kutsuttu koolle ilman, että asiasta on kerrottu toimitusjohtajalle, on ollut yksilöimätön. Valituksessa on lisäksi esitetty, että yhtymävaltuusto on laiminlyönyt toimittaa asianosaiselle kokouskutsun ennen kuin se on julkaistu julkisessa tietoverkossa. Hallinto-oikeus toteaa, että hallintolaki ei sisällä säännöstä, jonka mukaan viranomaisen on kutsuttava käsiteltävän asian asianosainen kokoukseensa.

Esteellisyys

Kuntalain 97 §:n 1 momentin mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Jos valtuutettu

ottaa osaa asian käsittelyyn muussa toimielimessä, häneen sovelletaan, mitä kyseisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä säädetään.

Saman pykälän 2 momentin mukaan muun luottamushenkilön kuin valtuutetun esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä.

Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Saman pykälän 2 momentin mukaan, mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulle läheiselleen. Saman momentin 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä kuin momentin kohdissa 1–6 mainituista syistä vaarantuu. Pykälän 2 momentin mukaan, mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa.

Valituksessa on esitetty, että yhtymähallituksen puheenjohtaja Piia Rautiola on ollut esteellinen, koska [REDACTED] saattaminen huonoon valoon on Rautiolalle hyödyksi hänen oman toimintansa puutteiden jäädessä tutkimatta. Puheenjohtajan laiminlyönnit ovat aiheuttaneet epäluottamuksen [REDACTED] ja puheenjohtajan välille. Puheenjohtajan toimimisesta esihenkilönä ja siinä esiintyneissä puutteista on tehty tutkintapyyntö poliisille.

Hallinto-oikeus katsoo, ettei valituksenalaisesta päätöksestä asiassa esitetyn perusteella aiheudu Rautiolalle sellaista konkreettista erityistä hyötyä tai haittaa, että Rautiolaa voitaisiin pitää hallintolain 28 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisen niin sanotun intressijäävin perusteella esteellisenä.

Hallinto-oikeus toteaa, että hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaiseen yleislausekkeeseen perustuvan esteellisyyden aiheuttavan olosuhteen tulee olla sellainen, että luottamus luottamushenkilön puolueettomuuteen vaarantuu yhtä voimakkaasti kuin hänen osallistuessaan esimerkiksi sellaisen asian käsittelyyn, jossa hänen läheisensä on asianosainen taikka josta hänelle itselleen tai hänelle erityisen läheiselle henkilölle on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Hallinto-oikeus katsoo, että pelkästään se, että yhtymähallituksen taholta on mahdollisesti laiminlyöty käydä kehitys- tai ohjaamiskeskusteluja [REDACTED] kanssa, ei anna aihetta arvioida Rautiolan puolueettomuuden vaarantuneen hallintolain 28 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla. Virkamiehen esteellisyys ei myöskään synny pelkästään hänestä tehdyn rikosilmoituksen perusteella. Asiassa ei ole tullut esille muitakaan sellaisia seikkoja, joiden perusteella luottamus Rautiolan puolueettomuuteen olisi muusta erityisestä syystä vaarantunut. Hallinto-oikeus toteaa, ettei [REDACTED] ole esittänyt hallintolain mukaisia perusteita, joiden johdosta varapuheenjohtaja Suomalaa tai hallituksen jäsen Pakkalaa tulisi pitää esteellisenä asian käsittelyssä. Päätös

ei siten ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä esteellisyyden perusteella.

Asian valmistelu

Kuntalain 93 §:n mukaan kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka 35 §:ssä tarkoitettu tilapäinen valiokunta tai 121 §:ssä tarkoitettu tarkastuslautakunta on valmistellut.

Hallinto-oikeus toteaa, että [REDACTED] aiemmin tilapäisen valiokunnan asettamisesta tekemän oikaisuvaatimuksen tutkimatta jättämistä koskeneen yhtymähallituksen päätöksen 13.6.2023 § 82 tiedoksi antamisen ajankohdalla ei ole merkitystä valituksenalaisen päätöksen lainmukaisuutta arvioitaessa.

Tilapäisen valiokunnan loppuraporttiin on liitetty valiokunnan esityksen perusteeksi otettu kirjallisen aineiston ja suoritettujen kuulemisten pohjalta laadittu yhteenvetotaulukko. Yhteenvetotaulukon 14.9.2023 päivätty lopullinen versio on sisältänyt myös [REDACTED] vastaukset kuhunkin taulukossa esitettyyn 62 kohtaan. Loppuraporttiin on liitetty myös [REDACTED] 11.9.2023 päivätty täsmennetty kirjallinen vastaus sekä hänen 14.9.2023 päivätty vastauksensa kolmeen auki jääneeseen kysymykseen.

Tilapäisen valiokunnan suorittamien kuulemisten tarkoituksena on ollut asian selvittäminen. Tilapäisen valiokunnan harkintavaltaan on kuulunut päättää siitä, keitä henkilöitä kutsutaan valiokunnan kuultavaksi. Valmistelu ei siten ole ollut puutteellista siitä syystä, ettei valiokunta ole kuullut [REDACTED] esittämiä henkilöitä. [REDACTED] väite siitä, että valiokunta olisi kuullut esteellisiä henkilöitä, on ollut yksilöimätön.

Tilapäinen valiokunta on suorittamansa valmistelun perusteella tehnyt yhtymävaltuustolle esityksen toimitusjohtajan irtisanomisesta. Valtuutettujen tiedossa on ollut, mihin seikkoihin ja selvityksiin tilapäisen valiokunnan esitys on perustunut. Tilapäisen valiokunnan loppuraportti liitteineen sekä [REDACTED] niistä kirjallisesti esittämä näkemys ovat olleet valtuutettujen käytettävissä ja valtuutetut ovat itse voineet arvioida sitä, mikä merkitys niille on annettava.

Tilapäisen valiokunnan suorittaman valmistelun ja asian selvittämisen riittävyyttä arvioitaessa on otettava huomioon, että kuntalakiin perustuvassa irtisanomisessa virkasuhteen päättämisen syynä ei ole toimitusjohtajan velvollisuuksien vastainen menettely vaan valtuutettujen hänen toimintaansa kohtaan tuntema perusteltu epäluottamus. Toimitusjohtajan irtisanominen ei välttämättä edellytä luottamuspulaan johtaneiden yksittäisten laiminlyöntien ja tekojen yksilöintiä.

Kysymyksessä oleva asia on kuntalain 35 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla valmisteltu tilapäisessä valiokunnassa. Yhtymävaltuuston toimivaltaan on kuulunut harkita päätöksenteon perusteeksi tarvitsemansa selvitykset ja niiden laajuus. Yhtymävaltuuston toimivaltaan on siten kuulunut arvioida, pitääkö se suoritettua valmistelua ja sille esitettyä selvitystä riittävänä päätöksenteon pohjaksi vai palauttaako se asian tilapäiselle valiokunnalle

lisävalmistelua varten. Yhtymävaltuusto on ottaessaan asian ratkaistavakseen pitänyt asiassa suoritettua valmistelua valmisteluaineistosta ilmenevine tietoineen riittävänä asian ratkaisemiseksi. Asiassa saadun selvityksen mukaan päätöksenteon perusteeksi ei asian luonne huomioon ottaen ole esitetty sillä tavoin virheellisiä tai puutteellisia tietoja, että yhtymävaltuuston päätöksen olisi tämän johdosta katsottava syntyneen virheellisessä järjestyksessä valituksessa esitetyistä syistä. Yhtymävaltuusto on näin ollen voinut harkintansa mukaan tehdä asiassa lopullisen päätöksen eikä yhtymävaltuuston päätöksen edellä esitetyn perusteella voida katsoa syntyneen virheellisessä järjestyksessä sillä perusteella, että asian valmistelu ja selvittäminen olisi ollut kuntalain tai hallintolain vastaisia.

██████ on lisäksi esittänyt, että asian valmistelussa ei ole pidetty kuntalain 46 §:n mukaista omistajaohjauksen kokousta. Tältä osin hallinto-oikeus toteaa, että kuntalain 46 §:ssä, jossa on säädetty omistajaohjauksen tarkoituksesta, ei ole asetettu sellaista yksittäisen asian käsittelyä koskevaa menettelyvaatimusta, jonka laiminlyöminen voisi johtaa asiassa tehdyn päätöksen kumoamiseen.

Kuuleminen

Sovellettuja oikeusohjeita

Kuntalain 43 §:n 1 momentin mukaan valtuusto voi irtisanoa kunnanjohtajan tai siirtää hänet muihin tehtäviin, jos hän on menettänyt valtuuston luottamuksen. Saman pykälän 2 momentin mukaan asiaa valmisteltaessa kunnanjohtajalle on ilmoitettava, mihin luottamuksen menetys perustuu, ja varattava hänelle tilaisuus tulla kuulluksi.

Hallintolain 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Hallintolain 36 §:n mukaan asianosaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Kuulemista koskevassa pyynnössä on tarvittaessa yksilöitävä, mistä seikoista selitystä pyydetään. Asianosaiselle on toimitettava kuulemisen kohteena olevat asiakirjat alkuperäisinä tai jäljennöksinä taikka varattava muutoin tilaisuus tutustua niihin.

Hallintolain 37 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on pyynnöstä varattava asianosaiselle tilaisuus esittää vaatimus tai selvitys suullisesti, jos se on tarpeen asian selvittämiseksi ja kirjallinen menettely tuottaa asianosaiselle kohtuuttomia vaikeuksia.

Asiassa saatu selvitys

██████ on kutsuttu 6.9.2023 pidettyyn kuulemistilaisuuteen 23.8.2023 annetulla haastetiedoksiannolla. Kutsukirjeen mukaan yhtymähallitus on

kokouksessaan 10.5.2023 todennut, että toimitusjohtaja on menettänyt hallituksen luottamuksen. Luottamuksen menettämisen taustalla ovat muun muassa valmistelussa tapahtuneet toistuvat virheet ja puutteet, henkilöstön hyvinvointiin ja johtamiseen liittyvät ongelmat sekä talousarvion ja tilinpäätöksen laadintaan ja esittelyyn liittyvät puutteet.

Kuulemiskutsun liitteenä on ollut 9.8.2023 päivätty tilapäisen valiokunnan laatima yhteenvetotaulukko, joka on sisältänyt 59 kohtaisen listauksen [REDACTED] sopimattomasta käytöksestä ja tehtävien laiminlyönnistä, joihin luottamuksen menettäminen on perustunut. Tilapäisen valiokunnan kokouspöytäkirjan mukaan kuulemistilaisuudessa on käyty läpi valiokunnan yhteenvetotaulukko ja [REDACTED] on antanut suullisesti vastineensa kaikkiin kohtiin 1–59. Kaikki tilapäisellä valiokunnalla käytettävissä ollut kirjallinen materiaali on 6.9.2023 pidetyssä kuulemistilaisuudessa annettu [REDACTED], lukuun ottamatta materiaaleja koskien yhteenvetotaulukon rivillä 45 mainittua laiminlyöntiä sekä Työplus Oy:n tekemää työpaikkaselvitystä. [REDACTED] annettuun kirjalliseen aineistoon on tilapäisen valiokunnan 14.9.2023 päivätyn loppuraportin mukaan sisältynyt myös yhtymähallituksen lausunto.

Kuulemistilaisuudessa esiin tulleiden seikkojen sekä kirjallisen aineiston johdosta [REDACTED] on varattu mahdollisuus antaa lopullinen kirjallinen vastauksensa 11.9.2023 klo 12.00 mennessä. [REDACTED] on määräaikaan mennessä antanut kirjallisen lausunnon, jossa hän on vastannut tilapäisen valiokunnan loppuraportin liitteenä olevan yhteenvetotaulukon riveillä 1–59 esitettyihin seikkoihin sekä lopussa kommentoinut muun muassa yhtymähallituksen lausuntoa.

Tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja on 12.9.2023 lähettänyt [REDACTED] täsmennetyn kysymyksen kolmesta auki jääneestä asiasta. Asiat on täydennetty yhteenvetotaulukon riveille 60–62. Asiat ovat koskeneet johtoryhmän jäsenelle myönnettyä lomaa, [REDACTED] väitettyä laiminlyöntiä kuntayhtymän ja Korpela Energia Oy:n hallituksien tiedottamisessa sekä Lämpö Korpela Oy:n myynnin tarjouspyyntöjen käsittelyn etenemistä. [REDACTED] on vastannut kysymyksiin kirjallisesti annettuun määräaikaan 14.9.2023 klo 12.00 mennessä.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Hallinto-oikeus toteaa, ettei hallintolaissa ole säädetty viranomaiselle velvollisuutta kuulla asianosaista ennen asian valmistelun aloittamista. Hallinto-oikeus toteaa edelleen, ettei myöskään kuntayhtymän ja [REDACTED] välisestä johtajasopimuksesta ole johtunut velvollisuutta [REDACTED] kuulemiseen ennen asian valmistelun aloittamista.

Asiassa on [REDACTED] valituksen johdosta ratkaistava siten se, onko [REDACTED] ennen virkasuhteen irtisanomista varattu tilaisuus tulla kuulluksi virkasuhteen päättämisen syistä perusteluineen kuntalain 43 §:n 2 momentin ja hallintolain säännösten mukaisesti.

Tilapäinen valiokunta on kuulemistilaisuuden ja kirjallisen vastauksen antamisen jälkeen täydentänyt yhteenvetotaulukkoa kolmella uudella seikalla. [REDACTED] on annettu kaksi päivää aikaa lausua näistä esitetyistä luottamuksen menettämiseen johtaneista seikoista kirjallisesti. Hallinto-oikeus toteaa, että [REDACTED] kuulemiselle tältä osin varattu määräaika on ollut lyhyt. Kun kuitenkin otetaan huomioon, että [REDACTED] on määräaikaan mennessä toimittanut kirjallisen vastineensa pyytämättä lisää aikaa vastaamiselle, hallinto-oikeus katsoo, ettei [REDACTED] kuulemista ole tältä osin pidettävä siten puutteellisenä, että päätös tulisi kumota.

[REDACTED] on esittänyt lisäksi, että hänelle ei ole varattu tilaisuutta lausua yhtymähallituksen tilapäiselle valiokunnalle antamasta lausunnosta. Hallinto-oikeus toteaa, että [REDACTED] on kirjallisessa vastineessaan 11.9.2023 lausunut muun ohella yhtymähallituksen lausunnon sisällöstä. Näin ollen hallinto-oikeus katsoo selvitetyn, että [REDACTED] on varattu tilaisuus lausua myös yhtymähallituksen lausunnosta.

Kirjallisen kuulemisen ei ole katsottava tuottaneen [REDACTED] hallintolain 37 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla kohtuuttomia vaikeuksia, eikä laissa ole muutoinkaan edellytetty, että kuuleminen irtisanomista koskevassa asiassa tulee toimittaa suullisesti. Näin ollen hallinto-oikeus katsoo, että [REDACTED] kuulemista on suullisen kuulemisen jälkeen voitu jatkaa kirjallisessa menettelyssä, eikä valituksenalainen päätös ole tästä syystä syntynyt puutteellisen kuulemisen vuoksi virheellisessä järjestyksessä.

Päätös ei ole lainvastainen myöskään siitä valituksessa esitetystä syystä, että [REDACTED] ei annettu mahdollisuutta tarkastaa kuulemistilaisuudesta laadittua muistiota.

[REDACTED] on kuntalain 43 §:n 2 momentin mukaisesti ilmoitettu kaikki ne seikat, joihin luottamuksen menetys on perustunut. Hänelle on varattu tilaisuus lausua mielipiteensä ja antaa selityksensä kaikista niistä selvityksistä, jotka ovat hallintolain 34 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla saattaneet vaikuttaa asiaan ratkaisuun.

Irtisanomisen lainmukaisuus

Valituksessa on esitetty, että yhtymähallitus on laiminlyönyt velvollisuutensa ohjeistaa [REDACTED] esimerkiksi käymällä kehityskeskusteluja hänen kanssaan ja että ohjaavat toimenpiteet on tehty vasta tilapäisen valiokunnan aloitettua työnsä. [REDACTED] ei ole saanut varoitusta tai muuta kehotusta muuttaa toimintaansa.

Hallinto-oikeus toteaa, että irtisanomisen edellytykset ja menettely kuntalain 43 §:n mukaisessa irtisanomisessa eivät ole samat kuin viranhaltijalain 35 §:n mukaisessa irtisanomisessa. Kuntalain 43 §:n 1 momentin mukaan valtuusto voi irtisanoa kunnanjohtajan tai siirtää hänet muihin tehtäviin, jos hän on menettänyt valtuuston luottamuksen. Hallinto-oikeus toteaa, että kuntalain 43 §:ssä säännellyn irtisanomisen edellytyksenä ei ole se, että toimitusjohtajalle

on annettu aiemmin kirjallinen huomautus tai varoitus tai että hänen toimintaansa olisi esimerkiksi kehityskeskusteluissa selkeästi puututtu.

Valtuuston harkintavalta toimitusjohtajan virkasuhteen päättämistä luottamuspuolan vuoksi koskevassa asiassa on laaja. Irtisanomiseen pitää aina liittyä toimitusjohtajalle ilmoitettava asiallinen ja riittävä syy. Luottamuspuolan syyt on voitava objektiivisesti osoittaa sellaisiksi, että irtisanomista voidaan pitää oikeutettuna. Tilapäinen valiokunta on loppuraportissaan katsonut, että [REDACTED] on saadun selvityksen perusteella toistuvasti usealla eri tavalla laiminlyönyt tehtäviään sekä syylistynyt useita kertoja sopimattomaan käytökseen raportista ilmenevin tavoin. Tilapäisen valiokunnan loppuraportin yhteenvedossa on eritelty yhteensä 62 laiminlyönniksi tai sopimattomaksi käytökseksi arvioitua tilannetta tai menettelyä. [REDACTED] on kiistänyt häneen kohdistuneet väitteet työtehtävien laiminlyönnistä ja sopimattomasta käytöksestä.

Hallinto-oikeus katsoo, että yhteenvedossa esiin tuotuja laiminlyöntejä ja sopimatonta käytöstä ei ole kaikilta osin yksiselitteisesti selvitetty, ja että ne ovat pääsääntöisesti [REDACTED] esittämän tavoin sellaisia, ettei luottamuksen menettämistä voida perustaa mihinkään yksittäiseen asiaan tai laiminlyöntiin. Asiassa esitetyn selvityksen perusteella on kuitenkin ilmeistä, että kuntayhtymän työhyvinvoinnissa on ollut puutteita, joista toimitusjohtaja viime kädessä vastaa. Niin ikään saadun selvityksen perusteella on selvää, että toimitusjohtajan ja joidenkin työntekijöiden välillä on ollut ristiriitoja. Yhtymähallituksen jäsenet ovat olleet tyytymättömiä [REDACTED] suorittamaan asioiden valmisteluun sekä hänen kielenkäyttöön. Kun arvioidaan asiassa esitettyjä seikkoja ja niitä koskevaa selvitystä kokonaisuutena, on ilmeistä, että yhtymähallitus ja osa henkilöstöstä ovat olleet tyytymättömiä [REDACTED] toimintaan eikä keskinäistä luottamusta ole enää ollut. Myös [REDACTED] itse on ilmoittanut, että luottamus on molemmin puolin menetetty.

Yhtymävaltuuston epäluottamuksen [REDACTED] kohtaan voidaan katsoa siten olleen objektiivisesti arvioiden perusteltua. Sen perusteella, mitä edellä [REDACTED] luottamuksen menettämiseen johtaneista syistä kokonaisuutena arvioiden on esitetty, kuntalain 43 §:n mukaiset perusteet irtisanomiselle ovat olleet olemassa.

Valituksenalainen päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Yhtymävaltuusto ei ole päätöstä tehdessään käyttänyt harkintavaltaansa muuhun kuin mihin se on ollut käytettävissä, joten se ei ole ylittänyt toimivaltaansa. Päätöstä ei ole muutenkaan osoitettu lainvastaiseksi eikä sitä siten ole valituksessa esitetyillä perusteilla syytä kumota.

Täytäntöönpanon keskeyttämiselle ei ole ilmennyt aihetta.

4. Oikeudenkäyntikulut

[REDACTED] ei ole esittänyt ilmeisen perusteetonta vaatimusta, eikä häntä näin ollen velvoiteta korvaamaan kuntayhtymän oikeudenkäyntikuluja.

Kun otetaan huomioon erityisesti asiassa annettu ratkaisu, ei ole kohtuutonta, että [REDACTED] joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Kuntalaki 43 §, 64 § ja 135 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 § 1 mom ja 3 mom

Päätöksestä ilmoittaminen

Korpela Voima kuntayhtymän on viipymättä julkaistava ilmoitus tästä päätöksestä kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä Kun (11.23).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeustuomarit Jani Ruotsalainen, Hanna Vainionpää ja Emma Södergård. Asian on esitellyt Emma Södergård.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	[REDACTED] , tavallinen tiedoksianto asiointipalvelun kautta oikeudenkäyntimaksu 270 euroa (<i>Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.</i>)
Jäljennös maksutta	Korpelan Voima kuntayhtymän yhtymähallitus Halsuan kunnanhallitus Kalajoen kaupunginhallitus Kannuksen kaupunginhallitus Kaustisen kunnanhallitus Lestijärven kunnanhallitus Sievin kunnanhallitus Toholammin kunnanhallitus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
 Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
 Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
 Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>